

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและหาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสรีระดับที่ 4 กับความต้องการการศึกษาต่อ โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อศึกษาตัวแปรเกี่ยวกับภูมิหลังด้านสภาพส่วนตัว ภูมิหลังด้านเศรษฐกิจของครอบครัว ภูมิหลังด้านสังคมของครอบครัว และภูมิหลังด้านการเรียน ของนักศึกษา

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสรีระดับที่ 4 ในกรุงเทพมหานคร และจะจบการศึกษาในภาคปลาย ปีการศึกษา 2528 ใช้ทำการสุ่มตัวอย่างประชากร โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) สุ่มโรงเรียนในแต่ละเขตการศึกษา ในอัตราส่วน 1:5 ได้จำนวนโรงเรียน 25 โรงเรียน และสุ่มตัวอย่างประชากร โดยใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน ได้จำนวนห้องเรียน 25 ห้องเรียน จำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 633 คน เป็นนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อ 442 คน และนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ 191 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่าร้อยละ การทดสอบไคสแควร์ (Chi-square Test) และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คอนทินเจนซี (Contingency Coefficient: C)

ขอคนพบ

1. สรุปผลการวิเคราะห์ภูมิหลังของนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อ แบ่งตามตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

1.1 ภูมิหลังด้านสภาพส่วนตัวของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีสภาพการสมรสเป็นโสด มีอายุระหว่าง 14 - 18 ปี รองลงมาคือ 19 - 23 ปี มีวัตถุประสงค์ในการเรียนทั่วไปคือ เพื่อประกอบอาชีพที่มีรายได้ดี มีความมั่นคง มีทัศนคติเกี่ยวกับการเรียนว่าควรเลือกเรียนวิชาชีพเพื่อจะได้ประกอบอาชีพทันที และมีจุดมุ่งหมายเฉพาะในการเข้าเรียนตามหลักสูตรการ

ศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเซร์ระดับที่ 4 เพื่อต้องการใช้เป็นพื้นฐานการศึกษาในระดับสูงขึ้น มีจุดมุ่งหมายจะประกอบอาชีพงานด้านวิทยาศาสตร์ รองลงมา นักศึกษามีวิถุประสงค์ในการเรียนว่า เรียนตรงตามความถนัดและความสามารถของตน มีทัศนคติในการเรียนว่า ควรเลือกเรียนจนถึงระดับมหาวิทยาลัย และมีจุดมุ่งหมายเฉพาะในการเข้าศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเซร์ระดับที่ 4 คือ เห็นคุณค่าทางการศึกษา และมีจุดมุ่งหมายที่จะประกอบอาชีพงานด้านศิลปะ

1.2 ภูมิหลังด้านเศรษฐกิจของครอบครัวของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ บิดามารดาไม่ประกอบอาชีพ(หรือถึงแก่กรรม) และไม่มีรายได้ ผู้ปกครองของนักศึกษาที่มีบิดามารดา ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีรายได้เดือนละมากกว่า 4,000 บาท ตัวนักศึกษาเองส่วนใหญ่ไม่ประกอบอาชีพและไม่มีรายได้ เมื่อพิจารณาความมั่นคงทางการเงินของครอบครัว พบว่า ส่วนใหญ่ รายรับพอ ๆ กับรายจ่าย และรายจ่ายที่เป็นปัญหาต่อครอบครัว คือ รายจ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย นักศึกษาอาศัยอยู่กับบิดามารดา และสามารถหารายได้ในการใช้จ่ายทั่วไปด้วยตนเอง

เมื่อพิจารณาในระดับรองลงมา พบว่า บิดามารดาของนักศึกษา มีอาชีพเกษตรกร มีรายได้ไม่เกิน 4,000 บาท สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว รายรับน้อยกว่ารายจ่าย และรายจ่ายที่เป็นปัญหาต่อครอบครัว คือ รายจ่ายที่เกี่ยวกับการศึกษา

1.3 ภูมิหลังด้านสังคมของครอบครัวของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวระหว่าง 5 - 7 คน ลำดับการเกิดเป็นคนที่ 2 มีพี่ 1 - 2 คน มีน้อง 1 - 2 คน บิดา-มารดายังมีชีวิตและอยู่ด้วยดี บิดามารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา และมีความคิดว่า บุตรควรชวนชวายเรียนในระดับสูงด้วยตนเอง และคาดหวังว่าบุตรจะเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแล้วต่อสายอาชีพ และควรประกอบอาชีพงานด้านวิทยาศาสตร์

เมื่อพิจารณาในระดับรองลงมา พบว่า ครอบครัวของนักศึกษา มีจำนวนสมาชิกระหว่าง 8 - 10 คน ลำดับที่การเกิดเป็นคนที่ 3 มีพี่ 3 - 4 คน มีน้อง 3 - 4 คน บิดาถึงแก่กรรม ระดับการศึกษาของบิดา คือมัธยม

ศึกษาของตน และมารการหนังสือแต่ไม่ไ้เรียนในโรงเรียน บิคามารการมีความ
คิดว่าจะส่งเสียให้บุตรไ้รับการศึกษารจนถึงที่สุด และคาดหวังว่าบุตรจะเรียนจบ
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแล้วทอสายอาชีพ และจะประกอบอาชีพงานคานบบริการ
สังคม

1.4 ภูมิหลังคานการเรียนของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่
พอใจกับผลการเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ มีผลการเรียนวิชาบังคับอยู่ใน
ระดับ "ผ่าน" นาน ๆ ครั้งจึงจะขาดเรียน ทั้งนี้เพราะสาเหตุของประกอบอาชีพ
ไม่มีผู้ให้การอุปการะคานการศึกษา และมีความเห็นว่าการที่บิคามารการสนับสนุน
ให้ศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทาให้อยากเรียนต่อ และบิคามารการควรปล่อยให้เรียน
ตามใจชอบ นอกจากนี้ยังพบว่า บิคามารการของนักศึกษาให้การสนับสนุนในการ
ศึกษาต่อ ให้ค่าแะนะนัทแกบุตรอยู่เสมอ ๆ และนักศึกษาจะตัดสินใจเกี่ยวกับการ
เรียนด้วยตนเอง

เมื่อพิจารณาในระดับรองลงมา พบว่า นักศึกษาพอใจกับผลการ
เรียนวิชาคณิตศาสตร์ มีผลการเรียนวิชาบังคับอยู่ในระดับ "ดี" ไม่เคยขาดเรียน
มีบิคามารการหรือผู้ปกครองให้เงินอุปการะค่าใช้จ่ายในการเรียนเฉลี่ยเดือนละ
500 - 1,000 บาท มีความเห็นว่าการที่บุตรเป็นปัจจัยสำคัญที่ทาให้อยากเรียน
ต่อ การเรียนต่อควรจะเรียนตามแต่จะสอบไ้ และมีกปรักษาปัญหาการเรียน
กับบิคามารการหรือผู้ปกครอง

2. สรุปผลการวิเคราะห์ภูมิหลังของนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ
แบ่งตามตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

2.1 ภูมิหลังคานส่วนตัวของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็น
เพศหญิง เป็นโสด อายุระหว่าง 19 - 23 ปี รองลงมา 14 - 18 ปี
มีวัตถุประสงค์ในการเรียนทั่วไป คือ เพื่อประกอบอาชีพที่มีรายไ้ดี มีความมั่นคง
มีทัศนคติเกี่ยวกับการเรียนว่า ควรเลือกเรียนวิชาชีพ เพื่อจะไ้ประกอบอาชีพทันที
และมีจุดมุ่งหมายเฉพาะในการเข้าศึกษาหลักสูตรการศึกษายุใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
ระดับที่ 4 เพื่อต้องการใช้เป็นที่ฐานในการศึกษาระดับสูงขึ้น ไม่มีจุดมุ่งหมายใน

การประกอบอาชีพ

เมื่อพิจารณาในระดักรองลงมา นักศึกษามีวัตถุประสงค์ในการเรียนเพื่อประกอบอาชีพอิสระ มีทัศนคติเกี่ยวกับการเรียนว่า ควรเรียนให้จบระดับมัธยมศึกษาแล้วออกไปประกอบอาชีพ และมีจุดมุ่งหมายเฉพาะในการเข้าศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 4 เพื่อรับเงินเดือนหรือค่าแห่งหน้าที่ มีจุดมุ่งหมายที่จะประกอบอาชีพงานคานศิลป์

2.2 ภูมิหลังด้านเศรษฐกิจของครอบครัวของนักศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ บิดามารดาและตัวนักศึกษาเองไม่ประกอบอาชีพ และไม่มีรายได้ ผู้ปกครองประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวเท่า ๆ กับมีอาชีพรับจ้างเอกชน มีรายได้มากกว่า 4,000 บาท สภาพเศรษฐกิจของครอบครัวรายรับน้อยกว่ารายจ่าย รายจ่ายที่เป็นปัญหาต่อครอบครัว คือ เรื่องที่อยู่อาศัย นักศึกษาส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง และหารายได้ในการใช้จ่ายทั่วไปด้วยตนเอง

เมื่อพิจารณาในระดักรองลงมา นักศึกษามีบิดาประกอบอาชีพรับจ้างเอกชน มารดาประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ผู้ปกครองรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ บิดามีรายได้ไม่เกิน 3,000 บาท มารดามีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท ผู้ปกครองมีรายได้ระหว่าง 2,000 - 3,000 บาท สภาพเศรษฐกิจของครอบครัวรายรับพอ ๆ กับรายจ่าย รายจ่ายที่เป็นปัญหาต่อครอบครัว คือ การศึกษา

2.3 ภูมิหลังด้านสังคมครอบครัวของนักศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวระหว่าง 5 - 7 คน ลำดับการเกิดเป็นคนที่ 2 มีพี่ 1 - 2 คน มีน้อง 1 - 2 คน บิดามารคายังมีชีวิตและอยู่ด้วยกัน บิดามารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา บิดามารดาเห็นว่าบุตรควรชวนชวนเรียนในระดับสูงด้วยตนเอง และคาดหวังให้บุตรเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่มีจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับอาชีพของบุตร

เมื่อพิจารณาในระดักรองลงมา นักศึกษามีจำนวนสมาชิกในครอบครัวระหว่าง 8 - 10 คน ลำดับที่การเกิดเป็นคนที่ 3 และ 1 มีพี่ 3 - 4 คน มีน้อง 3 - 4 คน บิดาถึงแก่กรรม ระดับการศึกษาของบิดา

คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มารดาคนหนึ่งซื้อแต่ไม้ไผ่เรียนในโรงเรียน บิดามารดาไม่เห็นว่าการส่งเสียให้บุตรเรียนถึงระดับเลี้ยงตัวไถ่ก็พอแล้ว คาคหวังให้บุตรเรียนจนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแล้วคอยอาชีพ และประกอบอาชีพงานคานศิลป์

2.4 ภูมิหลังด้านการเรียนของนักศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ พอใจในผลการเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ มีผลการเรียนวิชาบังคับอยู่ในระดับ "ผ่าน" นาน ๆ ครั้งจึงจะขาดเรียน เนื่องจากสาเหตุของประกอบอาชีพ ไม่มีผู้ให้การอุปการะด้านการศึกษา และมีความเห็นว่า ความจำเป็นทางอาชีพบังคับ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้อยากเรียนคือ บิดามารดาควรปล่อยให้เรียนตามใจชอบ นอกจากนี้พบว่า บิดามารดาของนักศึกษาให้การสนับสนุนในการศึกษาต่อ ให้คำแนะนำแก่บุตรอยู่เสมอ ๆ และนักศึกษาจะตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนด้วยตนเอง

เมื่อพิจารณาในระดับรองลงมา พบว่า นักศึกษาพอใจกับผลการเรียนวิชาภาษาไทย มีผลการเรียนวิชาบังคับอยู่ในระดับ "ดี" ไม่เคยขาดเรียน ใ้รับเงินอุปการะในการเรียนจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง เฉลี่ยเดือนละต่ำกว่า 500 บาท มีความเห็นว่า ปัจจัยที่ทำให้อยากเรียนต่อ คือ บิดามารดาสนับสนุนให้ศึกษา การเรียนต่อควรเรียนตามแต่จะสอบได้ และมีจะปรึกษาปัญหาการเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

3. สรุปความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังกับความตองการการศึกษาต่อ ของนักศึกษา แบ่งตามตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

3.1 ภูมิหลังด้านสถานภาพส่วนตัวของนักศึกษา พบว่า ตัวแปรที่ไม่มี ความสัมพันธ์กับความตองการการศึกษาต่อ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ได้แก่ ตัวแปรในเรื่อง เพศ และ วัตถุประสงค์ในการเรียนทั่วไป

ส่วนตัวแปรอื่น ๆ อันได้แก่ สภาพการสมรสของนักศึกษา , อายุ , ทัศนคติเกี่ยวกับการเรียน , จุดมุ่งหมายในการเข้าศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานานาชาติแบบเบ็คเสร์ระดับที่ 4 และจุดมุ่งหมายด้านอาชีพ เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความตองการการศึกษาต่อ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และมีค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์คอนทินเจนซี เท่ากับ 0.12 , 0.19 , 0.16 , 0.24 และ 0.23 ตามลำดับ

3.2 ภูมิหลังด้านเศรษฐกิจของครอบครัวของนักศึกษา พบว่า ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการศึกษาคือ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ได้แก่ ตัวแปรในเรื่อง อาชีพของบิดา - มารดา , อาชีพของผู้ปกครอง และ อาชีพของนักศึกษา , รายได้ของบิดา - มารดา , รายได้ของผู้ปกครอง และ รายได้ของนักศึกษา

ส่วนตัวแปรอื่น ๆ อันได้แก่ สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว และ ประเภทรายจ่ายที่เป็นปัญหาต่อครอบครัว เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความ ต้องการการศึกษาคือ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คอนทินเจนซี เท่ากับ 0.10 และ 0.17 ตามลำดับ

3.3 ภูมิหลังด้านสังคมครอบครัวของนักศึกษา พบว่า ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความ ต้องการการศึกษาคือ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ได้แก่ ตัวแปรในเรื่อง จำนวนสมาชิกในครอบครัว , ลำดับที่เกิด , จำนวนพี่ , จำนวนน้อง สภาพการสมรสของบิดามารดา และระดับการศึกษาของบิดามารดา

ส่วนตัวแปรอื่น ๆ อันได้แก่ ความคิดของบิดามารดาเกี่ยวกับ การศึกษาของบุตร , ระดับการศึกษาของบุตรที่บิดามารดาคาดหวัง และความคาดหวังของบิดามารดาเกี่ยวกับอาชีพของบุตร เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความ ต้องการการศึกษาคือ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คอนทินเจนซี เท่ากับ 0.15 , 0.26 และ 0.39 ตามลำดับ

3.4 ภูมิหลังด้านการเรียนของนักศึกษา พบว่า ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความ ต้องการการศึกษาคือ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ได้แก่ ตัวแปรในเรื่อง ผลการเรียนในหมวดวิชาบังคับ , สาเหตุการขาดเรียน , ผู้ให้การสนับสนุนการศึกษา , ความถี่ของการไต่รับคำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาคือ และผู้ให้คำปรึกษา เกี่ยวกับการเรียน

ส่วนตัวแปรอื่น ๆ อันได้แก่ วิชาที่มีผลการเรียนเป็นที่พอใจ , การขาดเรียน และการสนับสนุนการศึกษาของบิดามารดา เป็นตัวแปรที่มีความ

สัมพันธ์กับความต้องการการศึกษาต่อ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คอนทินเจนซี เท่ากับ 0.16 , 0.10 และ 0.19 ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. ความสัมพันธ์ระหว่าง ภูมิหลังด้านส่วนตัวของนักศึกษากับความต้องการศึกษาต่อ และไม่ต้องการศึกษาต่อ พบว่า เพศเป็นตัวแปรที่ไม่สัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ และไม่ต้องการศึกษาต่อ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพราวมาศ นนทยาธร (2520 : 88) และอนุกวูฟอรอบี (Onukwuforobi 1976 : 4390) ที่พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียนทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในสังคมไทยปัจจุบันได้เปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้มีความเสมอภาคในสถานต่าง ๆ เท่าเทียมกับผู้ชาย สำหรับตัวแปรอื่น ๆ ได้แก่ อายุ จุดมุ่งหมายในการเรียน มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ และไม่ต้องการศึกษาต่อ กล่าวคือ นักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 14 - 18 ปี มีวัตถุประสงค์ในการเรียนเพื่อประกอบอาชีพที่มีรายได้ มีความมั่นคง และมีทัศนคติเกี่ยวกับการเรียนว่า ควรเลือกเรียนวิชาชีพเพื่อจะไปประกอบอาชีพทันที ทั้งนี้คงเป็นเพราะว่า เมื่อมีอายุมากขึ้นประสบการณ์ในชีวิตของแต่ละบุคคลจะแสดงให้เห็นความต้องการอย่าง เค้นซักของแต่ละคน และจะแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นไปในทำนองเกี่ยวกับการศึกษาของ โกอแอก (Goat 1984:2952) ที่พบว่า อายุ ความต้องการศึกษา หากความรู้เพิ่มเพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าทางอาชีพ และสถานะการทำงาน เป็นแรงจูงใจให้สตรีกลับเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยแห่ง เมืองเท็กซัส และพราวมาศ นนทยาธร (2520:16) พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียน

และในการวิจัย ยังพบอีกว่า สถานภาพสมรส และจุดมุ่งหมายด้านอาชีพ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการศึกษาต่อ กล่าวคือ นักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อส่วนใหญ่ เป็นโสด และมีจุดมุ่งหมายจะประกอบอาชีพงานด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งอาจอธิบายได้ว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสเป็นโสดมีความเป็นอิสระและความพร้อมที่

จะหาประสบการณ์ใหม่ ๆ (Near 1977:1839 - 40 A) รวมทั้งมนุษย์จำเป็นที่จะต้องมีอาชีพเพื่อการดำรงชีวิต จุดมุ่งหมายด้านอาชีพจึงเป็นแรงผลักดันให้นักศึกษาให้เกิดความต้องการที่จะศึกษาต่อหรือไม่ต้องการศึกษาต่อ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังด้านเศรษฐกิจครอบครัวกับความต้องการศึกษาต่อและไม่ต้องการศึกษาต่อ พบว่า อาชีพของบิดา , มารดา , ผู้ปกครอง และของนักศึกษา รวมทั้งรายได้ของบิดา , มารดา , ผู้ปกครอง และของนักศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อและไม่ต้องการศึกษาต่อ ซึ่งเป็นผลการวิจัยที่ขัดแย้งกับผลการวิจัยโดยทั่วไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรครั้งนี้มีความแตกต่างกันระหว่างอาชีพและรายได้เป็นส่วนน้อย กล่าวคือ ประชากรส่วนใหญ่ไม่ประกอบอาชีพ หรืออาชีพที่ไม่จำเป็นต้องใช้วิชาชีพ และรายได้โดยส่วนใหญ่อยู่ในระหว่างไม่เกิน 4,000 บาท

และพบว่า สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว และประเภทของรายจ่ายที่เป็นปัญหาต่อครอบครัว มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการศึกษาต่อ และไม่ต้องการศึกษาต่อ กล่าวคือ นักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อ ส่วนใหญ่ มีสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวรายรับพอ ๆ กับรายจ่าย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยโดยทั่วไป เช่น เรมเมอร์ (Remmers 1956:227 - 228) , ครอส (Krauss 1964: 868) ฮาร์บิสันและไมเออร์ (Harbison and Myers 1964:11) และฮอร์รอกส์และฟลอรี (Horrocks and Flory อ้างถึงใน ฉวี จ้อยสาภา 2520:26) พบว่าฐานะทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับการได้ศึกษาต่อของนักเรียน กล่าวคือ ส่วนใหญ่ ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง จะมีโอกาสได้ศึกษาต่อ ขณะที่ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจครอบครัวต่ำไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังด้านสังคมครอบครัวของนักศึกษากับความต้องการศึกษาต่อและไม่ต้องการศึกษาต่อ พบว่า ขนาดครอบครัว (รวมทั้งลำดับที่การเกิด จำนวนพี่ จำนวนน้อง) ระดับการศึกษาของบิดา - มารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ และไม่ต้องการศึกษาต่อ ทั้งนี้อธิบายได้โดยอาศัยข้อค้นพบจากผลการวิจัยที่ว่า นักศึกษาทั้งกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อและไม่ต้องการศึกษาต่อ โดยส่วนใหญ่ มีลักษณะคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ มีจำนวนสมาชิก

ในครอบครัวระหว่าง 5 - 7 คน มีพี่ 1 - 2 คน มีน้อง 1 - 2 คน และประกอบด้วยจำนวนสมาชิกในระดับนี้จะ เป็นตัวแปรที่ไม่สามารถแยกกลุ่มนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อ และไม่ต้องการศึกษาต่อได้ ทั้งผลการวิจัยของ นภคกุล คู่ประวิติ (2517:70), จรุง พานิชผลินไชย (2520:182) และกาทิพย์ กระทบทอง (2522:108) ที่พบในทำนองเดียวกันว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต่ำกว่า 4 คน หรือมากกว่า 7 คน ขึ้นไป จึงจะมีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อของบุตร และในเรื่องระดับการศึกษาของบิดาและมารดา ก็มีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ บิดาและมารดาของนักศึกษาโดยส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า ประถมศึกษา ซึ่งพราวมาศ นนทยาธร (2520:88 - 89) ได้ผลการวิจัย สอดคล้องและสามารถอธิบายผลการวิจัยนี้ว่า กลุ่มบิดาที่ไม่รู้หนังสือมีความคาดหวัง เกี่ยวกับการศึกษาของบุตรไม่ต่างจากบิดากลุ่มที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา

สภาพการสมรสของบิดา - มารดาไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ และไม่ต้องการศึกษาต่อ ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของ สุรินทร์า แสงทอง (2523:76) และสภาการวิจัยการศึกษาและฝึกอบรมแห่งชาติอินเดีย (National Council of Educational Research and Training Department of Educational Administration, 1964: 4 - 12) ที่พบว่า สภาพการสมรสของบิดา - มารดา มีผลต่อความมุ่งหวังทางการศึกษาของบุตร แต่ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พราวมาศ นนทยาธร (2520:77) และจอห์นสัน (Johnson, 1981:569 - 70) ที่พบว่า สถานภาพการสมรสของบิดา - มารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังทางการศึกษาของบุตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โดยส่วนใหญ่ นักศึกษามีบิดา และมารดาที่มีชีวิตอยู่และอยู่ด้วยกัน คำแนะนำ ความอบอุ่นที่ได้รับจากครอบครัว จึงไม่แตกต่างจากกัน ประกอบกับความเจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านเทคโนโลยี และการศึกษาในปัจจุบัน ทำให้นักศึกษาซึ่ง เป็นวัยผู้ใหญ่ มักจะตัดสินใจ ญหาต่าง ๆ รวมทั้งปัญหาทางการศึกษาคงด้วยตนเอง และชอบให้พ่อแม่ปล่อยให้ตนเลือกเรียนตามใจชอบ ทั้งผลการวิจัยที่พบในครั้งนี้

ผลการวิจัยนี้พบว่า ความคิดของบิดา - มารดา เกี่ยวกับการศึกษาของบุตร ระดับการศึกษาของบุตรที่บิดา - มารดา คาดหวัง และประเภทอาชีพของ

บุตรที่มึคา - มารคา คาคหฺวัง มีความสัมพันธ์กับความต่องการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ กล่าวคือ นักศึกษาที่ต่องการศึกษาต่อส่วนใหญ่ มึคามารคาเห็นว่า บุตรควรชวนชวายเรียนในระดับสูงกว่าตนเอง และมึคามารคา คาคหฺวังว่าบุตรจะเรียนจนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแล้วค่อยหาอาชีพ และจะประกอบอาชีพเกี่ยวกับงานด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮัลเซย์ เฟลาและแอนเดอร์สัน (Halsey, Floud and Anderson 1969:228) และแคนคัลและเลสเซอร์ (Kandal and Lesser 1969:212 - 222) ที่พบว่า ความมุ่งหวังของมึคา - มารคา มีความสัมพันธ์โดยตรงต่องการศึกษา และการประกอบอาชีพของบุตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับมึคา - มารคา ส่วนหนึ่งมีผู้ปกครองให้การสนับสนุนในการศึกษา ทั้งในค่าเล่าเรียนและในค่าอาหารเงิน

มึคา - มารคา จึงอาจมีอิทธิพลเกี่ยวกับการตัดสินใจของบุตรด้วย

4. ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังด้านการเรียนกับความต่องการศึกษาต่อและไม่ต่องการศึกษาต่อ พบว่า ผู้ให้การอุปการะการศึกษา ความดีของการได้รับค่าเล่าเรียน และผู้ให้ค่าปรึกษาเกี่ยวกับการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับความต่องการศึกษาต่อ และไม่ต่องการศึกษาต่อ ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยโดยทั่วไป ซึ่งอาจอธิบายได้ว่า นักศึกษากลุ่มนี้ เป็นนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ ส่วนหนึ่งมีอาชีพและรายได้เป็นของตนเอง และจากผลการวิจัยนี้ พบว่า ส่วนใหญ่มักจะตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาด้วยตนเอง และมีความเห็นว่า มึคา - มารคา ควรปล่อยให้ศึกษาตามใจชอบ แต่อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยนี้ ก็ยังพบว่า การสนับสนุนของมึคา - มารคา เกี่ยวกับการศึกษาต่อ มีความสัมพันธ์กับความต่องการศึกษาต่อและไม่ต่องการศึกษาต่อ กล่าวคือ นักศึกษาที่ต่องการศึกษาต่อส่วนใหญ่ มึคามารคาสนับสนุนให้ศึกษาต่อ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยโดยทั่วไป เช่น สมเกียรติกันสกุล (2520:77) , พรามาศ นนทยาธร (2520:89) , เทียมจันทร์ จาคุกัญญาประทีป (2523:75) และเรห์เบิร์กและเลสบี (Rehberg and Liestby 1967:373 - 374) ที่พบว่า การสนับสนุนของมึคา - มารคาเป็นปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาต่องการศึกษาต่อ

นอกจากนี้ ผลการวิจัยพบว่า วิชาที่มีผลการเรียนเป็นที่พอใจ โดยเฉพาะ วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ และไม่ต้องการศึกษาต่อ อาจอธิบายได้จากผลการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาส่วนใหญ่พอใจใน ผลการเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ ซึ่งเป็นวิชาที่ประกอบด้วย เนื้อหาที่ใกล้ชิดกับการดำเนินชีวิตของนักศึกษา คือ สุขศึกษา สังคมศึกษา ประชากรศึกษา นิเวศน์วิทยา และเรื่องอื่น ๆ ที่เป็นปัญหาชีวิต จึงย่อมจะชี้แนะแนวทางให้กับ นักศึกษามีความต้องการการศึกษาแตกต่างกันไป และผลการเรียนเป็นที่พอใจย่อม ก่อให้เกิดความสนใจในการศึกษา อันเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่ทำให้นักศึกษามุ่งใหญ่ เข้าไปศึกษาต่อ (D.R. Glynn and H.A. Jones 1967:139 - 149) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(2522:74) พบว่า การเรียนวิชาสังคมไค้มีความเกี่ยวข้องกับความต้องการโอกาสทางการ ศึกษาต่อ

และประการสุดท้ายพบว่า การขาดเรียนมีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ และไม่ต้องการศึกษาต่อ สอดคล้องกับการศึกษาของ สุพิศรา ชุมเกตุ (2526: 18-27) และสภาวิจัยทางการศึกษาและฝึกอบรมแห่งชาติอินเดีย(1966:4-12) ที่พบว่า การขาดเรียนเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาไม่ศึกษาต่อ ซึ่งอาจอธิบาย เพิ่มเติมได้ว่า การเข้าเรียนในจำนวนครั้งที่ไม่เท่ากัน จะทำให้นักศึกษาได้รับความรู้ ความเข้าใจ แตกต่างกันไป นักศึกษาที่ไม่ค่อยจะได้เข้าเรียน มักจะ เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน เนื่องจากเรียนตามเพื่อน ๆ ไม่ทัน ทำให้เกิด ความท้อแท้ในการศึกษา แต่นักศึกษาที่เข้าเรียนสม่ำเสมอ จะเกิดความรู้สึก สนุกสนาน อยากรู้อีกตามบทเรียน และไ้หาความรู้ต่อ ๆ ไป ดังผลการวิจัยของ แผนกจัดการศึกษาสำหรับบุคคลภายนอก ของมหาวิทยาลัย เอคินเบอร์ระ (Edinburgh, University of Department of Education Studies อ้างถึงใน พรพนศรี วิชากรกุล 2520:37) ที่พบว่า การที่ผู้เรียนสนุกกับการเรียน เป็น องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญมากจริง ๆ ในการทำให้นักศึกษาเข้า ศึกษาต่อ

ขอเสนอแนะ

1. ขอเสนอแนะเพื่อการศึกษาของนักวิจัยต่อไป

1.1 การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะภูมิหลังค่านสภาพส่วนตัว สภาพเศรษฐกิจ และ สังคม ของครอบครัว และการเรียน ควรจะได้มีการศึกษาถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในค่านอื่น ๆ เช่น สภาพโรงเรียน อุปกรณ์การศึกษา และครูผู้สอน เป็นต้น รวมทั้งควรศึกษากับกลุ่มประชากรในระดับอื่นด้วย

1.2 ในการศึกษาครั้งต่อไป อาจควบคุมองค์ประกอบบางประการเพื่ออิทธิพลขององค์ประกอบค่านอื่น ๆ และอาจรวมไปถึงการศึกษาว่า ตัวแปรในแต่ละตัวจะมีอิทธิพล หรือสามารถอธิบายความต้องการการศึกษาคือ หรือไม่ต้องการการศึกษาคือได้มากน้อยเพียงใด

2. ขอเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

2.1 จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ มีความสนใจที่จะศึกษาคือในสายวิชาชีพ และส่วนหนึ่งต้องการที่จะประกอบอาชีพ ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้ที่มีหน้าที่วางนโยบายและแผนการศึกษาของชาติ ควรจัดเตรียมและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าศึกษาคือได้เพียงพอกับความต้องการ โดยเฉพาะการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนให้นักศึกษาได้มีโอกาสศึกษาคือควบคู่กันไปกับการประกอบอาชีพของนักศึกษา สำหรับประชาชนที่ไม่ต้องการการศึกษาคือ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ประชาชนเหล่านั้นได้มีโอกาสฝึกฝนให้เกิดทักษะในการประกอบอาชีพด้วย

2.2 จากผลการวิจัย จะเห็นได้ว่า มีตัวแปรหลายประการในภูมิหลังค่านส่วนตัว เศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวนักศึกษา รวมทั้งในค่านการเรียน มีความสัมพันธ์กับความต้องการการศึกษาคือ และไม่ต้องการการศึกษาคือ ดังนั้น โรงเรียนควรจัดให้มีการสำรวจสภาพเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษา ตลอดจนสภาพโรงเรียน อุปกรณ์การเรียน และครูผู้สอน เป็นประจำทุกปี เพื่อจะได้นำข้อมูลเบื้องต้นอันอาจใช่เป็นประโยชน์สำหรับปรับปรุงการเรียนการสอน หรืออาจใช่ประกอบการพิจารณาในการให้ค่าปริญญา และแนะแนวแก่นักศึกษาที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ หรือปัญหาสังคม รวมทั้งควรมีการวิจัยติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาคือแต่ละระดับ เพื่อศึกษาว่า นักศึกษาเหล่านั้น ได้มีโอกาสกระทำตามความต้องการของเขาหรือไม่เพียงใด

2.3 จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดของบิดา - มารดา เกี่ยวกับการศึกษาของบุตร ความคาดหวังของบิดา - มารดาเกี่ยวกับระดับการศึกษา และอาชีพของบุตร ตลอดจนการสนับสนุนของบิดา - มารดาเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร ล้วนแล้วแต่มีผลกับความต่องการศึกษาต่อ และไม่ต่องการศึกษาต่อของบุตร ทางโรงเรียนจึงอาจจัดให้มีการประชุมชี้แจงให้บิดา - มารดา หรือผู้ปกครอง เห็นความสำคัญขององค์ประกอบเหล่านี้ และควรให้ความสนใจ เห็นความสำคัญของการศึกษาทั้งในระดับอาชีวศึกษาและสายสามัญ ผู้ปกครองควรสนับสนุนให้บุตรหลานได้รับการศึกษาตามความต่องการ ความถนัด และความสามารถ ก่อนที่เขาเหล่านั้นจะไปประกอบอาชีพต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย